

*„Nie da się uniknąć jutrzejszej odpowiedzialności uchylając się od niej dziś”
Abraham Lincoln*

To nie pobożne życzenia !

Tocząca się od kilku lat dyskusja na temat modernizacji i restrukturyzacji polskiej energetyki z uwzględnieniem ochrony klimatu (dyrektywa ETS 3x20) oraz bezpieczeństwa energetycznego zapewniającego zrównoważony rozwój doprowadziła do pewnego konsensusu. Polega on na tym, że uczestnicy rynku energetycznego są zgodni co do tego, że rozproszona energetyka bazująca na OZE musi być potraktowana bardzo poważnie. Jednakże zarówno samorządy lokalne jak i inwestorzy, na których aktywne współdziałanie w tych przemianach liczy Rząd, zgłaszają szereg ważnych postulatów, których spełnienie jest nieodzowne, aby tym zmianom nadać odpowiednie tempo. Poniżej przedstawiamy ważniejsze z nich.

Produkcja biogazu

Ciepło produkowane jako energia odpadowa przy spalania biogazu, aby w pełni wykorzystać energię chemiczną z biogazu, należy traktować na równi z energią elektryczną. Obecnie zielone certyfikaty wydawane są jedynie na 40% tej energii, czyli tylko na energię elektryczną. Niedawno wprowadzony został również certyfikat za kogenerację. Nie wiadomo dlaczego tylko 50% energii cieplnej uznawana jest jako kogeneracja (?). Optymalnym rozwiązaniem wydają się zielone certyfikaty na zarówno energię elektryczną, jak i ciepłą za 100% wytworzonej energii elektrycznej i cieplnej.

Sprawa ceny substratu. Jego cena rynkowa zależy od podaży i popytu, co może powodować wzrost cen żywności. Znacznym kosztem dla biogazowni jest zagospodarowanie osadu pofermentacyjnego, który często traktowany jest jako odpad i musi być składowany. Zależy to od interpretacji prawa przez urzędnika.

Na całym świecie odpad traktowany jest jako nawóz naturalny, a zatem zbywalny jako użyteczny. Należałoby wprowadzić rozwiązanie takie jak w krajach Europy. Wpływie to korzystnie na rentowność biogazowni rolniczych i gospodarstw rolnych.

Spalanie biomasy

Trudno znaleźć długoterminowego dostawcę biomasy. Powodem tego zjawiska wydaje się być uznawanie wciąż jeszcze do zielonych certyfikatów (jako energię odnawialną) udział wilgotnej biomasy przy współspalaniu z węglem. Jak wiemy mokra biomasa, czyli np. surowe odpady leśne są paliwem wilgotnym, które nie powinno być mieszane z węglem w kotłach przeznaczonych do suchego paliwa (węgla). Mieszanie z węglem w większych proporcjach powoduje korozję kotła, oraz z uwagi na niższą kaloryczność zmniejszenie mocy jednostki. Odmiennie parametry fizyczne utrudniają mieszanie biomasy z węglem. Współspalanie takiego mixu uniemożliwia rolnicze i leśne wykorzystanie produktu podprocesowego jaki powstaje np. po spaleniu czystej biomasy, którym można użyźnić gleby. Z tych powodów należy odejść od współspalania z węglem wilgotnej biomasy i uznawania procesu jako OZE.

Należy zatem przestać akceptować udział wilgotnej biomasy w procesie współspalania z węglem jako energię odnawialnej. Ukierunkować inwestycje na kotły przystosowane do

spalania mokrej biomasy. Dzięki temu 100% popiołu można wykorzystać dla polepszenia gleby, oraz o 35% zwiększyć sprawność instalacji dzięki technologii „skraplania spalin” i posiadania sieci ciepłych. W ten sposób można eliminować nie ekologiczne jednostki węglowe w ciepłownictwie, ograniczyć niską emisję i zwiększyć udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym. Wymaga to wprowadzenia zielonych certyfikatów na ciepło i energię elektryczną. Spowoduje to także lepsze wskaźniki ekonomiczne instalacji i warunki zakupu biomasy.

Polskie ciepłownictwo

Jeżeli dyrektywa EID – w obecnym kształcie - zostanie wprowadzona łącznie z koniecznością zakupu prawa do emisji CO₂ na międzynarodowych aukcjach, wydaje się nieuchronnym drastyczne podniesienie kosztów produkcji energii cieplnej w MPEC-ach, co obciąży kieszeń klienta. Alternatywą dla ciepła sieciowego będą wszelkiego rodzaju indywidualne źródła ciepła, nie obciążone opłatami ekologicznymi, wzrośnie poziom niskiej emisji kosztem odejścia od ekologicznego sposobu produkcji energii przez EC. Rośnie zagrożenie nie wypełnienia dyrektywy unijnej 3x20, i zobowiązań 2030r.

Wydaje się celowe wprowadzenie opłaty ekologicznej liczonej w paliwie, niezależnie od tego, czy ciepło jest utylizowane w domkach jednorodzinnych, czy ciepłowniach miejskich. Wyższa będzie dla węgla, gazu ziemnego i oleju opałowego, niższa dla biomasy, biogazu i biometanu oraz paliw ciekłych opartych na biosuwrowcach (np. na alkoholach).

Spalarnie odpadów jako źródła energii odnawialnej

Szczególnie palący problem do rozwiązania stanowi gospodarka odpadami komunalnymi, realizowana zgodnie z obowiązującymi dyrektywami UE. W wielu krajach po sortowaniu stają się źródłem surowców wtórnych. Wydzielone frakcje mogą z kolei stanowić źródło odnawialnej energii przez spalanie, lub stanowić wartościowy substrat do produkcji biogazu. Segregacja to także droga do spełnienia dyrektywy UE, która zabrania od 1go stycznia 2014 roku składowania na wysypiskach frakcji palnej o kaloryczności 5 MJ/kg.

W związku z tym, inwestorzy oczekują na Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie uznania paliwa alternatywnego (formowanego), produkowanego z odpadów komunalnych, które zawiera kilkadziesiąt procent biomasy. Obecnie elektrociepłownie nie chcą z niego korzystać, gdyż musiałyby uzyskać bardziej restrykcyjne normy emisyjne.

Polska niestety ma duże opóźnienia, za co grożą już od stycznia przyszłego roku wysokie kary (260 tys. euro dziennie). W krajach UE posiadających spalarnie odpadów uznaje się udział energii odnawialnej w 60-80%, dlatego Polska powinna przyjąć jako minimum 60%, zamiast obecnych 42% i przyznawać zielone certyfikaty za energię elektryczną, jak również za ciepło (uwzględniając dodatkową energię ze skraplania spalin). Będzie to miało istotny wpływ na zwiększenie przychodów i obniżenie opłat za odpady. Ponadto doświadczenia krajów UE wskazują na konieczność przekazania własności odpadów gminom, które wtedy będą mogły racjonalizować gospodarowanie nimi. W tym względzie powstaje szereg pytań, a mianowicie:

Kiedy przewidywana jest nowa ustawa o odpadach ? I czy będzie dotyczyła: zasad gospodarowania osadami ściekowymi w rolnictwie ?

Czy w przypadku wprowadzenia obostrzeń przewidziana będzie alternatywa dofinansowania instalacji służących do przetwarzania odpadów ?

Czy będą dodatkowe uregulowania , które zachęcałyby do zbierania większej ilości i selekcji biodegradowalnych odpadów w gminach ? I czy w związku z tym przewiduje się dofinansowanie dla sortowni odpadów komunalnych ?

Nie skuteczne dotychczas sankcje należałoby zastąpić systemem bodźców finansowych. Jak dalej będą traktowane składowiska, które nie posiadają sortowni ? Czy będą zamykane ?

Zadania dla Parlamentu

Przyjazne otoczenie prawne powinno sprzyjać inwestycjom proekologicznym. Dlatego niezbędne jest uproszczenie procedur administracyjnych, związanych z tego rodzaju inwestycjami (transport, przeładunek, sortowanie, przetwórstwo), bowiem zbyt często pracownicy urzędów, zamiast działać na rzecz racjonalizacji gospodarki odpadami, w tym budowy stosownych instalacji, żądają kuriozalnych opracowań, nękażą wnioskodawców kontrolami, powołują pseudo-biegłych. **Asekuracyjnie oddalają decyzje w nieskończoność. Dzieje się tak nawet w przypadkach, gdy przedsięwzięcie nie wpływa (lub minimalnie) na środowisko naturalne w istniejących obiektach rolniczych.** Sprzyja temu brak precyzji obowiązującego prawa.

Efektywność energetyczna.

Do dziś nie ma bodźców do polepszania sprawności energetycznej. Wprowadzany system białych certyfikatów w znakomity sposób polepszy sytuację, ale należy również pomyśleć o skali przedsięwzięcia. Wydaje się, że wprowadzenie podatku energetycznego da impuls dla zwiększania efektywności energetycznej nawet w małej skali. Państwo musi przewidzieć środki wsparcia motywujące społeczeństwo do totalnej termomodernizacji budynków, a nie tylko obiektów użyteczności publicznej.

Zgodnie z życzeniem rozmówców kierujemy powyższe pod rozwagę rządzących, w tym : Marszałka Sejmu RP, Ministra Gospodarki, Społecznej Rady Narodowego Programu Redukcji Emisji na ręce Przewodniczącego Prof. Krzysztofa Żmijewskiego.

Henryk Oleksy